

VECKOBLADET

2013:13

130419

NAKET PÅ F.D. ANATOMISKA INSTITUTIONEN, VÄLKOMNA ATT SE!

Medlemmar ur Galleri Picturas krokigrupp visar sina verk på Kulturanatomens café, Biskopsgatan 7 i Lund. Öppet vardagar kl 10-16.30 och lördag – söndag kl 13-17. Torsdag kväll även öppet till kl.19.30.

[Galleri Pictura](#) / Skånska konstmuseum är en studentdriven konstförening vid Lunds universitet.

Krokigruppen träffas varje onsdag kl 18-21 i Wrangel-huset, Biskopsgatan 5.

Teckning av Suzanne Gysin

Kroki (fr. croquis, skiss) är en tradition som innebär att konstnärer tränar seende och skicklighet genom att skissa efter levande modell.

MUSIK I HELGEANDSKYRKAN

Lördagsmusik

Helgeandskyrkan

20 april kl 17

Markus Klint, piano

”Jazz Trombone Spirituals”

Helgeandskyrkan

Söndag 21 april kl 16

Bobbie Big Band

Vincent Nilsson, trombone

Kjeld Lauritsen, hammondorgel

FRIHET BAKOM GALLER

- specialvisning med regissörsbeök -

ONSDAG 24 APRIL KL 19.00

Maryam Ebrahimi, medregissör och producent för *Frihet bakom galler*, besöker Kino för regissörssamtal efter filmvisningen. Samtalet leds av Afghanistankommittéens ordförande Anders Davidsson.

Frihet bakom galler tar oss med in i ett afghanskt kvinnofängelse där fångarna varken ångrar sig eller skäms för de ”brott” som de är inlåsta för. Med livet som insats har de flytt hemifrån, från våld och hot, för kärlekens och sin värdighets skull. Är det rentav så att fängelset är deras frihet medan livet på utsidan är ett fängelse? Fångarna är alla anklagade för ”moraliska” brott och vanligaste orsaken till att de flytt från hemmet är deras män. Många av kvinnorna har barn, vilket gör fängelset lika mycket till ett barnfängelse som ett kvinnofängelse. Genom livet och vardagen innanför murarna skildras även kvinnornas situation utanför fängelset.

Frihet bakom galler har premiär på Kino fredag 19 april.

[Affisch »](#)

PADDAN AV GUNNAR STENSSON

Nästan osynlig satt den där, mitt på stigen, där det nya gräset spirade, absolut orörlig, grön, gul och brun som marken, men avslöjad av glansen i det fuktiga skinnet. Inte ens de utstående ögonen rörde sig, men man kunde se den andas, om man såg efter noga. Den vilade tungt med buken på sina korta bakben.

En grå häger satt, också den utan att röra sig, vid vattnet, ganska nära.

Att vara orörlig är ett smart sätt att förbli osynlig. Det vet till och med harar. Men det räcker att klippa med öronen för att bli upptäckt

Det kan stämma i politik och samhälle också. Rör dig inte, så syns du inte.

Jag svängde in på den väg som reningsverkets fordon använder. I hjulspåret låg tre paddor, platta, nyss överkörda. Vägdammet var fortfarande mörkt av deras kroppsvätskor.

Att förbli orörlig är också en chansning.

VEM I HELA VÄRLDEN KAN MAN LITA PÅ? AV GUNNAR STENSSON

Stefan Löfven imponerade med sitt kongresstal. Socialdemokraterna tycktes enade under en värdig ledare.

Sedan diskuterade kongressen vinster i välfärden och den oreglerade etableringen av fristående skolor. Debatterna utmynnade i socialdemokratiskt suddiga ståndpunkter. Trist, men inte katastrofalt. Kompromisserna ger utrymme för skärpningar.

De socialdemokratiska kritikerna, varav många är från Skåne, stärks av insikten om att 64 procent av de svenska väljarna och en majoritet inom samtliga svenska partier utom Moderata extremistpartiet är emot vinster i välfärden, enligt SOM-institutets stora opinionsmätning.

På söndagen valdes Mustafa Omar in i partistyrelsen. Det väckte en, tydligen väl förberedd, islamofobisk storm i media och i partiet. Anklagelserna mot Mustafa för antisemitism, kvinnofientlighet och homofobi var av typen *guilt by association*. Islamiska förbundet, vars ordförande Mustafa är, hade bjudit in talare som uttryckt sig olämpligt.

Stefan Löfven och Veronica Palm, s-ordförande i Stockholm, föll undan. Mustafa Omar petades från partistyrelsen. Skulden för oredan las på Veronica Palm.

Medan jag skriver detta diskuterar S-ledningen frågan om huruvida Mustafa Omar ska få en ursäkt för hur partiet har hanterat honom.

Nalin Peggul, S, vidgar konflikten genom att i en debattartikel i DN påstå att Islamiska förbundet vill införa sharialagar från 600-talet i Sverige, begränsa kvinnors rättigheter och bestraffa homosexualitet med döden.

Nu undrar en miljon svenska muslimer vem man kan lita på.

Kanske Vänsterpartiet?

UTBRETT BIDRAGSBEROENDE I LUNDS KOMMUN AV ULF N

När den borgerliga regeringen tillträdde 2006 lovade dess företrädare med stort eftertryck att minska bidragsberoendet. Gång på gång har de upprepat detta löfte. Det är bara att konstatera att regeringen även på denna punkt grovt har misslyckats.

Vi ser detta tydligt i Lund. Bidragsberoendet är nu större än någonsin i kommunen. Under år 2012 betalade staten ut 35 miljoner kronor till drygt 7 000 lundabor (huvudsakligen) i medel- och överklassen för att dessa skulle ha möjlighet att köpa pigtjänster, s k Rut-bidrag. Drygt 11 000 lundabor i samma sociala skikt fick nära 183 miljoner kronor i bidrag för att reparera sina bostadsrätter och villor (s k Rot-bidrag).

De Rut-bidragsberoende fick i genomsnitt nästan 5 000:- kronor i bidrag per person, medan de som sitter fast i Rot-bidragsberoende i genomsnitt uppbar 16 500 per person under 2012. Det är hög tid att ta kamp för att bryta dessa utsatta sociala gruppers bidragsberoende och därmed sammanhängande utanförskap!

Ulf N

PS. Jag är fullt införstådd med att de två ovan nämnda bidragsformerna i det borgerliga nyspråket kallas avdrag, men i själva verket vet ju alla att det är frågan om direkta bidrag och inget annat. DS

”KRIG HÄR OCH NU” AV GUNNAR STENSSON

Wilhelm Agrells bok, som VB presenterade för en månad sedan, har nu recenserats i Sydsvenskan och Aftonbladet (15/4)

Lars Trier Mogensen, redaktör för danska ”Politiken”, och Kalle Holmqvist, journalist i Aftonbladet, är eniga med Wilhelm Agrell om att kriget i Afghanistan är förlorat.

”Kriget i Afghanistan förlorades snabbt och oåterkalleligt, men den långa och smärtsamma reträtten avslöjar att också freden förlorats ut sikte”, skriver Mogensen.

”Kriget är förlorat. Liksom för Sovjetunionen tog det ungefär tio år att förstå det”, skriver Holmqvist, och fortsätter: ”Vad ska hända nu med den yrkesarmé som med Orwellskt nyspråk kallas Försvarmakten? Är dess enda syfte att åka runt i världen och kriga mot dem som för ögonblicket råkar vara i konflikt med USA? Och vem ska bestämma över svensk utrikespolitik?”

Mogensen konstaterar: ”(Sverige är) idag en obetydlig småstat som följer efter de andra västmakterna, även när dessa gått in i en återvändsgränd”.

Efter nederlagen i Afghanistan och Irak sänker USA och Väst sina försvarsutgifter, medan Kina och Ryssland höjer sina. Men USA står fortfarande för 39 procent av de globala försvarskostnaderna, vilket innebär en summa på uppemot 4000 miljarder dollar.

USA har ökat försvarskostnaderna med 69 procent sedan ”kriget mot terrorismen” inleddes. Våldet har trappats upp genom att USA legitimerat användningen av tortyr. Den utövas av USA och dess allierade, liksom förstås av reguljära eller irreguljära arméer i hela världen.

Usama bin Ladens terroraktioner, genomförda med begränsade resurser, ledde till att USA brådstörtat och arrogant förklarade krig mot Afghanistan och Irak. Det blev långa krig med hundratusentals döda, i första hand lokala civila offer. Båda krigen förlorades.

USA:s och dess allierades krigsförbrytelser har definitivt sopat bort alla föreställningar om Västs moraliska överlägsenhet.

Båda krigen var ofinansierade, vilket har orsakat två stora finanskriser med skadeverkningar som enligt finansminister Borg utgör den mörka bakgrunden till hans nyss framlagda passiva budgetförslag.

Naturligtvis vilar ansvaret i första hand på George W Bush, som trots sin inkompetens råkade vara den som hade makten. Som en mobbningsledare på skolgården hotade han: ”Den som inte är med oss är med terroristerna.”

Regeringarna i Väst stack svansarna mellan benen och lydde. Även den svenska.

Carl Bildt och de senaste årens försvars- och biståndsministrar är knappast kompetentare än Bush.

När kriget i Afghanistan drog ut på tiden började de hävda att de svenska soldaterna var där för att skydda kvinnor och låta flickor gå i skolan, påminner Holmqvist.

Samtidigt inledde de ett försvars-samarbete med Saudiarabien. Generaldirektör Andreas Ekman Duse gjorde bedömningen ”att Saudiarabien inte kunde förväntas använda systemet i aggressivt syfte.”

2011 avslöjades att regeringen försökte bygga en hemlig vapenfabrik i Saudiarabien.

Kungen besökte Saudiarabiens kung Abdullah och gav honom ett scoutemblem.

Vapenexporten till Saudiarabien har nu pågått i elva år. Saudiarabien är den näst största köparen av svenska vapen. V, MP, S, FP och KD kräver att vapenexporten till Saudiarabien

ska upphöra.

De framhåller att regimen i Saudiarabien sände trupper till Bahrain och slog ner folkets uppror under den arabiska våren; att Saudiarabien dömer folk till piskning, stympning och offentliga avrättningar; att kvinnoförtrycket i Saudiarabien är värre än i något annat land; och att all kritik av kungafamiljen och islam är förbjuden.

Även M har en ståndpunkt om vapenexporten till Saudiarabien. Carl Bildt uttryckte den i riksdagen: "Vi har ett tydligt nationellt intresse av att samarbeta med Saudiarabien."

Så förhöll det sig med den moderatledda regeringens omsorg om kvinnors jämställdhet och barns rätt att gå i skola i muslimska länder.

APROPÅ MARGARET THATCHER AV GUNNAR STENSSON

Två gruvarbetare från Wales besökte vpk Lunds medlemsmöte en kväll under första hälften av 1980-talet. Vi bemötte dem respektfullt. De representerade den stora världen, där den verkliga kampen fördes. De hade med sig LP-skivor med kampsånger som de sålde. Vi samlade in pengar till deras strejkkassa.

"Det finns inget sånt som samhälle", sa Margaret Thatcher, utplånade gruvarbetarnas fack, gjorde tre miljoner briter arbetslösa och sänkte bidragen. Falska profeter känner man igen på deras frukt.

Under pompa och ståt kånkar just nu åtta uniformsklädda bärare den tunga kistan in i Westminster Abbey. Jag slår av Tv:n. Låt de döda begrava sina döda.

ÄNTLIGEN ETT PAR SANNINGENS ORD FRÅN FREDSPRISTAGAREN BARACK OBAMA AV TJATTE HEDLUND

I tisdags förmiddag (2013.04.16) höll Barack Obama ett TV-tal i USA med anledning av bombattentatet vid Boston Maraton och till min både glädje och förvåning säger han **äntligen** vad fredsvänner och antiimperialister världen över har sagt ända sedan den "moderna" formen av terrorism myntades på 1900-talet.

"Varje gång som bomber används mot civila så är det ett terrorattentat."

Ovanstående citat av Barack Obama är hämtat från tidningen SVT Text TV onsdagen den 2013.04.17 kl 10:30

Samt på engelska från [Cnsnews](#): Obama told reporters at the White House, **"Any time bombs are used to target civilians it is an act of terror."**

Det är min förhoppning att citatet inte bara sprids utan oxå används i kampen mot bland annat USA:s mord på civila världen över inte minst i länder som Jemen, Irak, Pakistan, Afghanistan etc. Men oxå mot Israels återkommande bombattacker mot civilbefolkningen i Gazaremsan som dessutom saknar skyddsrum därför att Israel blockerar införsel av cement till Gazaremsan.

Så fredsvänner och antiimperialister låt oss använda fredspristagaren Barack Obamas egna ord mot **statsterroristerna**.

Antiimperialistiska och blockadbrytande fredshälsningar

FP VILL VIDGA KLYFTORNA I SKOLAN PÅ RIKS- OCH LOKALNIVÅ

AV GUNNAR STENSSON

I riksdagen röstar Folkpartiet 18/4 mot att barn i utsatta områden ska få större skolpeng.

I Lund vill ordföranden för Lunds stads barn-och skolnämnd Lars Hansson, FP, klämma in fler klasser i de redan trånga, och knappast problemfria, Östratornskolan och Munspelet.

”Jag förstår inte varför ni kommit hit”, svarade han de sex föräldrar som kommit till nämndsmötet 17/4 för att protestera.

Många erinrar sig hur han i skoldebatterna 2007 framhöll att skolpengen infördes för att gynna friskolorna. Det har den gjort, och en hel del av pengarna har hamnat i skatteparadis. Så blir det trångt i kommunens skolor.

INKOMSTSKATTEN HAR MINSKAT – REJÄLT

AV SVEN-HUGO MATTSSON

1971 hade vi i Lund 22 kr i kommunalskatt, nu, 2013, har vi 32 kr. Trots att vi har höjt k-skatten har inkomstskatten minskat – kraftigt. När jag visar på detta, nedan, utgår jag från att inkomsterna har ökat tio gånger under dessa 41 år. Siffrorna är så tydliga att det inte spelar någon större roll om jag hade räknat med att lönerna ökat 8-9 ggr eller 11-12 ggr.

Den som då hade en inkomst på 1 000 kr, en låg lön, hade då ca 26 % i skatt. Jag antar att denne hade 22 % i k-skatt och 4 % i statlig skatt. Den som nu har 10 ggr detta, 10 000 kr, har en inkomstskatt på ca 16 %, allt k-skatt.

Den som hade 2 000 kr då, hade ca 33 % i inkomstskatt. Den som nu har 20 000 kr i inkomst har 22 % i skatt, även här är allt k-skatt.

Den som då hade 3 000 kr i lön, en bit över snittet, hade då ca 40 % i skatt. Nu har den som tjänar 30 000, ca 25 % i skatt, återigen allt k-skatt.

Observera att inkomstskatten nu är lika progressiv som då. Vi kan alltså, med dessa siffror, ta bort fördomen att inkomstskatten nu, inte är progressiv, det är den.

Vad har hänt?

Exakt vad som hänt vet jag inte, var får vi nu in statligt skatt när en stor del av löntagarna inte betalar statlig inkomstskatt? En god gissning är att vi har infört ett grundavdrag som gör att inkomstskatten är betydligt lägre nu. Å andra sidan har momsens, som väl då hette oms, omsättningskatt, ökat kraftigt. Den ökande momsens har banat väg för grundavdraget, som är störst i % för de som tjänat minst. I kronor är grundavdraget högst vid den låga inkomsten 10 000 kr, sen sjunker den hela tiden.

Vad är det för intressant med detta?

Det intressanta är det jag skrivit tidigare om i dessa spalter, att inkomstkatten är tydligt progressiv och, framförallt, att de med låga inkomster betalar relativt lite i k-skatt. Titta på, ovan, som nu har en lön på 10 000, bara betalar "halv" k-skatt. Trots att k-skatten är räknad efter 32 kr, betalar denna inkomsttagare bara hälften av detta 16 kr per hundralapp. Kommer då inte den högavlönad undan skatten, eftersom det är dessa som har mest avdrag? Svaret är knappast, det finns avdrag som sänker k-skatten, dock inte de stora avdragen, för räntor m.m. RUT och ROT går inte ens över inkomstkatten, de dras av direkt på fakturen.

Progressiviteten

fungerar också vid en k-skattehöjning. Personen ovan som har en lön på 10 000 får bara 46 kr i höjning om k-skatten med en krona.

Detta är bra att veta för en vänster som vill höja k-skatten kraftigt inför nästa val. En vänster som kommer att bli tvungen att höja skatten även i en framtid, eftersom behoven kommer att öka automatiskt. Men det är viktigt att vänstern kommer med förslag på avgiftssänkningar, för att försvara att man höjer skatten. Vi har ju kollektivtrafiktaxan, avgift för att gå till läkare, för hemtjänst, vi kan förändra hyresbidraget. Vi kan kanske se över taxorna för baden, kulturskolan och fler än så.

ÄNGSLIG MODERNITET? AV LUCIFER

Det finns berättade historier som har ett evigt eller åtminstone långt liv. Varför överlever de så länge? Jo därför att de innehåller någon sorts sanning, något som är bestående när mycket förändras. Jag erinrar mig en sådan historia när det nu talas om att allmänheten har ett minskat förtroende för livsmedelsindustrin. Minskat förtroende? Nej, jag tror inte det, det har aldrig varit särskilt stort.

Den har vi hört

Min far var ingen stor historieberättare, men den här historien berättade han för mig som barn och kanske är det den första historien jag hört i mitt liv. Egentligen är det en sorglig historia som utspelar sig vid en dödsbädd. Men jag tror inte att det är någon som fylls av sorg eller vemod av den och jag är säker på att alla har hört den. Det är den gamle charkuteristen som ligger på sitt yttersta och som nu en sista gång har kallat till sig sin son. Han säger då: "Jag har inga stora ekonomiska tillgångar du kan få arva. Jag kan bara ge dig ett råd. Ät aldrig korb!".

Jag tror nog historien kommer att överleva för att kunna plockas fram vid nästa livsmedelsskandal, alltid lika relevant. Det enda hot jag kan se är att yngre åhörare är obekanta med ordet charkuterist. De har bara sett korb i plastförpackningar från Mamma Scan eller sålda från delikatessdisken. Man kan bara uppmana; gå till Widerbergs medan tid är!

En dålig idé

Vi har just fått veta att en parlamentarisk kommitté just föreslagit att vi ska utreda och pröva röstning via Internet och att vi ska pröva det för första gången 2018. Alla är eniga utom Miljöpartiets representant Max Andersson. Det hedrar honom. Det är inte ofta man numera

har anledning prisa Miljöpartiet för att agera självständigt och mot etablissemangen.
Elektronisk röstning via Internet är nämligen en riktigt dålig idé.

Varför det är dåligt? Jo, för det första har vi själva röstningen. Här ska alltså åldringar och förtryckta familjemedlemmar under överinseende från män och barn avge sin röst i hemmet i stället för i ett valbås. Det öppnar för otillbörlig inblandning. Sen är det så att, för varje någorlunda stort stycke programvara eller datorsystem är det svårt att garantera att det fungerar just som det ska göra och inget annat. Det finns tusen möjligheter att i program och kommunikation gömma all sköns udda grejer som kan innebära att röster förkastas eller fuskas bort. Man kan testa och återigen testa, och verkar det då fungera som det ska så får man godta det, men säker kan man inte vara.

Ett avgörande hinder

Men det allvarliga och principiellt avgörande i frågan är att just för att man ska kunna vara säker på att det hela fungerar som man vill så måste det vara möjligt att pröva i efterhand. Tvivlar vi på ett resultat så måste vi kunna gå tillbaka från början och se på de avlämnade rösterna och räkna hela vägen fram. Men ska vi se på de avlämnade rösterna i efterhand så måste de lagras i systemet. Då bryter man mot den grundläggande rösthemligheten eftersom man då kan kolla hur var och en har röstat. Detta är ett avgörande principiellt hinder för elektronisk röstning. Metoden måste helt enkelt förkastas och jag är övertygad om att en stor majoritet av landets seriösa datorkunniga är eniga på den punkten.

Jag läser att V:s representant i kommittén, Mia Sydow Mölleby, har uttalat sig: ”– Jag tycker att inställningen är svår att förstå, eftersom vi ju ser att vi måste arbeta vidare med farhågorna”. Ja, en del farhågor kan man arbeta sig förbi även om det inte är lätt – i många av de system som har prövats på olika håll i världen har det varit stora brister. Men det avgörande är den sista invändningen ovan: att man måste lagra varje individuellt avgiven röst för att kunna säkra sig, och därmed riskera spolierna valhemligheten. Nu är det egendomligt nog så att det finns många tänkande datorkunniga i V-kretsar och jag hoppas att V:s parlamentariker vänder sig till dem när de ska ta ställning i ärendet.

Enkelheten en garanti

Vårt nuvarande sätt att rösta har sina småtrassligheter genom slarviga valförrättare etc. Men de kan hutas åt och åtgärdas. Men den grundläggande enkelheten i systemet: en röst – en fysisk valsedel är den bästa garantin för ett fungerande system. Vad är det då för klåfingrighet som gör att vi nu plötsligt ska rösta via Internet? Jag fruktar att det är den gamla vanliga sjukan att här gäller det vara så modern som möjligt, ingen ovanlig sjukdom i Sverige, världens modernaste land.

INSTALLERA SOLCELL-SYSTEM I ”MÖTESPLATS KLOSTERGÅRDEN”!

Medborgarförslag den 16 april 2013

Bygget av Mötesplats Klostergården är i full gång. Grävmaskiner, bandschaktare och lastbilar med jord och grus dånar och trängs i den stora gropan bredvid Klostergårdens bibliotek. När byggnaden blivit färdig ska den rymma Fritidsgård, bibliotek och lokaler för kultur- och

föreningsverksamhet. Åldrar och intressen i Klostergården ska integreras.

Inom mindre än ett år ska byggnaden vara klar. Men än så länge finns bara en stor grop.

Nu är det dags att planera för solenergi i Mötesplats Klostergården!

Anders Lindroth, professor och forskare i Lund i klimatpåverkan påpekade i Sydsvenskan (18/12 2012): - Om många gör det lilla händer det något. Solenergi har nått stora framgångar i Tyskland. De har politiskt sett till att det fått ett väldigt genomslag och vi skulle kunna ha något liknande i Sverige. Det behövs incitament för att sätta igång, men när några gör det får det spridning.”

Att installera solenergi är en lönsam investering som dessutom gynnar klimatet.

Genom att installera solceller på tak och väggar i Mötesplats Klostergården – liksom i Kristallen - skulle Lunds kommun kunna bli en föregångare och ge incitament för bostadsrättsföreningar och hyresvärdar i Lund – och för andra kommuner och på sikt för hela det svenska samhället. Intresset finns och växer snabbt.

Vi förslår därför att Lunds kommun installerar en solcellsanläggning på Klostergårdens Mötesplats i samband med att byggnaden uppförs.

Jan Engvald, Nordanväg 10, 222 28 LUND

Nilla Bolding, Gråvädersvägen 4 H, 222 28 LUND

Magnus Hultgren, Nordanvägen 18, 222 28 LUND

Marie Hegnelius, Vårvädersvägen 4 G, 222 27 LUND

Gunnar Stensson, Vårvädersvägen 4 G, 222 27 LUND

KUBA STÅR INFÖR SVÅRA EKONOMISKA UTMANINGAR

Allt fler verkar ha råd att följa senaste modet i väst

I Kuba gäller ännu planekonomin. Idag på jakt efter en strategi för kapitalistisk verksamhet som kan hjälpa landet ur en fördjupad ekonomisk kris utan att målet, socialismen, äventyras.

Den internationella krisen 2008, en serie orkaner, och stopp i utländska krediter och investeringar har skapat ett mycket svårt läge.

För två år sedan antog partiet viktiga riktlinjer – *Lineamientos* – för reformer i ekonomins organisation. Alla vi talar med uppfattar dem som viktiga gensvar på dagens svårigheter. Men, som Kubas ekonomiska forskningscentrum CEEC påpekar, dokumentet säger inte mycket om *hur* förändringarna ska genomföras; *vad* som måste göras, *när*, för att uppnå de uppsatta målen.

Jordbruket är en central del av fråge- ställningen. CEEC ser problemets kärna så här: Politiskt har regimen nu öppnat för privata initiativ inte minst inom jordbruket. Men staten är djupt skuldsatt och kan inte skapa de förutsättningar i krediter och marknadsrelationer som krävs för dynamisk tillväxt. Insatsvarorna är mycket dyra, om de kan hittas. 'Marknaden' har inte funnits på 50 år och är helt outvecklad; staten behåller ännu rollen som primär uppköpare av produkterna, oftast till låga priser.

Utan kapitalismen ingen kubansk socialism

På många håll finns ännu stora anslag som talar om socialismens seger. Upplevs de som trovärdiga? Kuba idag är ett slags schizofren värld, där kapitalismen utmålas som det stora onda samtidigt som kubanerna varje dag tvingas se sin egen kroniska varubrist, sina fortsatt extremt låga löner i perspektivet av vad rika turister från rika kapitalistiska (oftast även borgerligt demokratiska) länder har att svänga sig med.

Två av de största turistparadisen är Varadero och Trinidad. Varje dag bussas arbetare till Varadero från orterna i grannskapet; med sig hem får de dricks, ibland kanske även en del användbara ting från hotellen. Inkomsterna i kubadollar är säkert inte obetydliga: i grannstaden Cárdenas syns många fina elmoppar, snygga bilar och annat dyrbart på gatorna.

Trinidad var en gång centrum i en rik sockerrörsekonomi baserad på tusentals slavars arbete. Idag klassas stadens centrala delar som världsarv, många palats har restaurerats och vi, kapitalismens rika turister, fyller de flotta restauranterna. Trinidads arbetsmarknad bygger på turismen, vars kubadollar ger stadsborna en lättare vardag.

En kubansk medelklass har vuxit fram, det syns på besökarna till hotell, teatrar och restauranter, liksom på de många som har råd att klä sig efter senaste västerländska modet. Att det privata jordbruket spelar en roll i den processen är klart: hotell och restauranter behöver anlita den svarta marknaden för att få säker tillgång till livsmedel. Den norske forskaren Vegard Bye menar att den svarta marknaden på jordbruksvaror och redskap nu vuxit så långt att framgångsrika bönder (och mellanhänder) har kunnat skapa sig förmögenheter.

Civilsamhället en allt viktigare aktör

Krisen i början av 90-talet öppnade för initiativ från enskilda, och idag finns de överallt i samhället. Vi ser privata mekaniker och andra hantverkare arbeta utan kvitto. Ett lokalt projekt i stadsdelen Canal syftar till att hjälpa människor att odla på hustak och bakgårdar. I förorten Cojimar i östra Havanna arbetar en grupp invånare med olika projekt: städa upp stadsgatorna, ta bort skräp från stranden och utveckla en plan för rening av ett vattendrag. Lokala myndigheter ger inget stöd, förbjuder dem till och med att städa upp stranden, men ser inte själva till att jobbet görs. Den statliga byråkratin verkar ännu illa förberedd att stötta initiativ från medborgarna, kanske har den inte heller tillräckligt med ekonomiska resurser att själv genomföra sådana arbeten.

I Cárdenas arbetar den ekumeniska institutionen *Centro Cristiano de Reflexión y Diálogo-Cuba* med att hjälpa AIDS-sjuka och hemlösa. Den driver ett jordbruk för att ge dessa fattiga ett mål mat om dagen och kunna utspisa sina egna besökare. Myndigheterna vägrar sätta upp Centret på listan över institutioner som kan få statlig tilldelning – ”då måste vi ibland handla livsmedel svart, trots risken”, berättar vår kontakt Stirlitz när vi träffar honom. När Centret erbjöd sig att renovera en lokal liten idrottsplats som ungdomar behöver blev det stopp, och inget mer har hänt.

Dessa reaktioner kan tolkas som ett kvardröjande motstånd mot initiativ från civilsamhället – staten har ju länge dominerat all verksamhet. Exemplet påminner om Raúl Castros hårda kritik av byråkratin för passivitet eller aktivt obstruerande av de reformer som ska ge mer plats för privata verksamheter. Men hur ska detta kunna påverkas till det bättre, samtidigt som regeringen vill dra ner kraftigt på antalet offentliganställda?

I CEEC's senaste utgåva av *Miradas a la economía cubana* ställs en rak fråga till regimen: ”Är socialismen vägen till ekonomisk tillväxt, eller är tvärtom ekonomisk tillväxt nödvändig – ett *sine qua non* – för socialismen?” Med den kubanska ekonomins stagnation idag känns svaret i praktiken givet. Det intressanta är att frågan kan ställas så konkret av en universitetsinstitution som anlitas som ekonomisk rådgivare till regeringen.

Revolutionens barnbarn

Hur reagerar de unga? På 160-årsdagen av José Martí's födelse ser vi i Trinidad skola efter skola marschera fram. Eleverna är uniformt klädda och utstrålar kraft och hälsa. Imponerande, och utan något uttryck för de ungas osäkerhet om sin framtid i dagens Kuba.

Skolorna i Trinidad firar årsdagen av José Martí's födelse

Dagens unga är revolutionens barnbarn, ättlingar till ett system som grundlades för 50 år sedan och ännu gäller. Vad har de lärt om revolutionen för femtio år sedan, om socialismen, om bakgrunden till Kubas svåra utmaningar idag? Rimligen bör de fundera över vad de som vuxna kan vänta av en oklar arbetsmarknad med stora inkomstskillnader. Frågan är hur långt skolan och olika medier ger dem redskapen att tolka och förstå problemen. Vegard finner att ”politisk apati och fullständig avsaknad av ideologisk kunskap och debatt tycks dominera bland universitetsstudenterna”. Hans bild motsägs inte våra kontakter med universitetet.

För den kubanska sociologen Nora Gámez är rappare, hiphop och reggaeton de arenor där kritiken frodas öppet. Hon ser dem som ”...en plågsam påminnelse om det växande gapet mellan värden grundade i vardagens verklighet och den socialistiska ideologin...” Inte nödvändigtvis krav på systemförändring, men protester från morgondagens beslutsfattare mot hur det kubanska samhälle som skapades för femtio år sedan fungerar idag. En svår utmaning att hantera för landets politiska ledning.

Cojimars eldsjäl Maritza med sonen José Manuel i samspråk med Elsa Grip

LUND - ETT NYTT UPPÅKRA? AV JÖRGEN L.

Jean Sellem som man frestas kalla gengångare från ett Lund präglad av kultur och goda motkrafter talar om en pervers stadsutveckling och korrekt vad gäller speciellt sista 10 - 15 åren. Den urspårade framstegstanken, en aspekt av västliga stora modernitetsprojektet har samman med en totalitärt präglad globalisering och alltmer bisarra forsknings-industriella särintressen gett oss en rätt skräckbetonad, kaospräglad stadsmiljö. En dylikt samhällsklimat kan få dystopier att te sig paradoxalt lockande - katastrofer och sammanbrott hälsas varmt välkomna att änteligt tygla Homo Americanus och ge svängrum för kritiska och alternativa idéer samt sociala krafter. Och om naturen tövar med att leverera så varför inte agera barnmorska åt rätta sortens och andans destruktivitet?

Nå, mesta tycks ändå för sent. Stadsrummet allt ifrån Silicon Valley-epigoneriet i Tornbacken över Domkyrkans dödspräglade omgivningar och Saluhallens kulturkränkande supplementsdel samt besatta nybyggerierna invid järnvägen och effektiva nollningen av miljön bak Stadsparken - svart sprängsten kransar cykelspåret vid Arenan, oxå den i svart som önskade eller spådde stadens styrande ett gemensamt öde, i samma färg. Och den slags fest som egentligen hälsar våren men i allt grövre former snarare imiterar nordväst-amerikanska indianers beryktade bärsärkarrit, passar nya Lund överhövan väl. Måtte inte nån ung nysvensk efter en jihadistrunda finna spektaklet vara gott mål, sätta västliga urartade livsstilen å plats.

Därtill finns på Stadsbiblioteket invid servicedisken ett slags altare som i modellform hyllar senaste kommunala vansinnet, med ett namn som i sig måtte utmana makterna. Trodde försvann med öststatssocialismen att offentliga inrättningar pudlade åt politiska makten - i synnerhet bibliotek. Nå, Du sköna nya värld på sin (diskreta) hylla jämte samtidens falska i det här fallet kommunala utopier, på paradplats. Och utställningen kring Brunnhög? Ett tag, när anarko-kapitalismen var som mest offensiv kunde företag köpa offentliga skåderum

härstädes, i syfte sprida kommersiell glans över sig själva. Nu sen moderaterna blivit folkhemiska finns inga konkurrerande maktcentra, värden eller ideologier och tillväxtmanin ska ösas över medborgarna även i strikt gemensamt finansierade miljöer.

Men även om en förrymd traktorgrävare skulle demolera domkyrkoabsiden, i ett handfast budskap till biskopen för hon lade sig platt för politiska dårarna i kyrkorådet - ska vi här slutligen bli en smula konstruktiva. Lägg igen akademikernas golfbana vid vägen till S. Sandby samt låt Naturen återta gräsmatte-greenerna, gott hjälpta av en koloni inplanterade/väganvisade mullvadar. Mossar kan rehabiliteras där fuktstråk låter ana vad fordom fanns och "public footpaths" i fullåkersmiljön må komplettera det urbaniserade och natur-alienerade Hardebergaspåret. Invid Dalby Söderskog kan kulverterade bäcken åter bringas i dagen samt förbindelsestråk föra upp från huvudvägens busshållplatser. En kraftfull rödgrön regim har i sanning mycket att stå i. Både då storskaliga rivningar av felslagna tillbyggnader, områden och miljöer jämte utlokaliseringar av sjukligt förväxta universitets- och högskoleinrättningar och nån skrytspårväg ner till Clemenstorget, ska det ent vara.

Nu ska jag gå o pissa på en viss järnvägshistorikers grav - för han lät sig locka av hejdlöst centraliseringstänk och teknikdyrkan inom rälspolitiken samt villigt reducerade sig till opinionstorped, åt forna Banverket. Kanske blir vi fler, i en dylik kollektiv-postum blötprotest! Och skulle jag överleva Karin Svensson Smith blir det "ärevatten" även där.